

Anexa nr. 1

la normele metodologice privind
selecția și expertiza

**CLASIFICAREA PERSONALULUI AERONAUTIC ÎN VEDEREA SELECȚIEI ȘI
EXPERTIZEI MEDICALE ȘI PSIHOLOGICE ȘI MODUL DE DESFĂȘURARE A
PROBELOR SPECIFICE MEDICO-AERONAUTICE**

A. Clasificarea personalului aeronautic pentru efectuarea expertizei medicale și psihologice

Pentru efectuarea expertizei medicale și psihologice, personalul aeronautic care desfășoară activități aeronautice militare, prevăzut la art. 7-16 din Statutul personalului aeronautic din aviația militară a României, aprobat prin Legea nr. 35/1990, cu modificările și completările ulterioare, se clasifică în patru grupe, astfel:

GRUPA	SUBGRUPA	PERSONAL AERONAUTIC
I	Ia	- piloți/studenti pe avioane de luptă supersonice; - piloți/studenti pe avioane de luptă subsonice/avion școală cu piston; - piloți de încercare pe avioane de luptă supersonice; - piloți de încercare pe avioane de luptă subsonice/avion școală cu piston.
	Ib	astronauți și candidați astronauți.
a II-a	IIa	- piloți/studenti pe avioane de transport; - piloți/studenti pe elicoptere; - piloți de încercare pe avioane de transport; - piloți de încercare pe elicoptere.
	IIb	parașutiști.
a III-a	IIIa	- navigator de bord; - controlori de zbor de la bordul aeronavelor.

	IIIb	• ingineri, subingineri și tehnicieni de bord; • alt personal tehnic-ingineresc de exploatare în zbor a aeronavelor, motoarelor, instalațiilor, echipamentelor și sistemelor de bord: radiotelegrafiști de bord, operatori foto, video, de sisteme de comunicații și achiziții de voce și date, de radiolocație și hidrolocație, de sisteme de supraveghere aeriană, trolu, sarcini exterioare, specialiști cu încărcarea și centrajul, trăgători aerieni, personal tehnic ingineresc pentru încercarea, recepția și controlul în zbor al aeronavelor.
	IIIc	• personal de însoțire; • însoțitori de bord; • supraveghetori de zbor; • reprezentanți de zbor; • paramedici; • personal medico-sanitar; • operatori căutare, salvare și evacuare.
a IV-a	IVa	• controlori de trafic operațional, controlori cu interceptarea – navigatori radar; • operatori aeronave fără pilot, mai grele de 150 kg.
	IVb	• navigatori de sol dispeceri; • controlori aerieni în poziții înaintate; • operatori aeronave fără pilot, mai ușoare de 150 kg; • meteorologi.
	IVc	• personal tehnic ingineresc de aviație, personal tehnic ingineresc de comunicații aeronautice și informatică și de sisteme terestre de navigație aeriană și control spațiu aerian; • alte cadre militare din statele majore și centrele de operații aeriene ale unităților de aviație, care execută planificarea, coordonarea, dirijarea aeronavelor la sol sau pe suprafețe, cadre militare, soldați și gradați profesioniști și personal civil din Ministerul Apărării Naționale și din alte instituții sau structuri care desfășoară activități aeronautice militare.

Se stabilesc următoarele echivalențe de aptitudine medicală și psihologică și vor fi înscrise în certificatul medical și psihologic, cu datele de valabilitate corespunzătoare grupei/subgrupe, astfel:

- personalul aeronautic din grupa I clasat „apt”, este „apt” și pentru grupele II-IV;
- personalul aeronautic din subgrupa IIa clasat „apt”, este „apt” și pentru grupele II-IV ;
- personalul aeronautic din subgrupa IIb clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupele IVb și IVc ;
- personalul aeronautic din subgrupa IIIa clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupele IIIb, IIIc și pentru grupa a IV-a;
- personalul aeronautic din subgrupa IIIb clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupele IIIc, IVb și IVc ;
- personalul aeronautic din subgrupa IIIc clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupa IVc;
- personalul aeronautic din subgrupa IVa clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupele IVb și IVc;
- personalul aeronautic din subgrupa IVb clasat „apt”, este „apt” și pentru subgrupa IVc.

B. Probele specifice selecției medicale și psihologice a personalului aeronautic

1) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. ecografie abdominală;
 - c. probe funcționale respiratorii;
 - d. EKG;
 - e. ecografie cardiacă.

Hotărârea de expertiză medicală și psihologică se ia după consultarea rezultatelor examenelor paraclinice și a consulturilor interdisciplinare.

3. Neurologie:
 - a. examen clinic;
 - b. EEG.
4. Psihiatrie:

- a. examen clinic.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

Opțional: screening droguri.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. audiograma;
- c. impedanțimetrie/timpanograma;
- d. examen vestibular.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, CT sinusuri, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. examenul clinic al ochiului și anexelor oculare;
- b. motilitatea oculară;
- c. acuitatea vizuală la distanță (fotopică și mezopică) și la apropiere;
- d. sensibilitatea la contrast;
- e. foriile;
- f. simțul cromatic;
- g. vederea stereoscopică;
- h. autorefractometria fără și cu cicloplegie;
- i. tensiunea intraoculară;
- j. biomicroscopia polului anterior;
- k. examenul fundului de ochi;
- l. câmpul vizual.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen antropometric conform standardelor;
- b. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;

b. formula dentară.

10. Ginecologie, doar la femei:

a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Explorări fiziologice aeronautice: testarea rezistenței fiziologice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

a. aptitudini cognitive generale și aptitudini operaționale specifice;

b. factori de personalitate.

13. Radiologie:

a. radiografie toraco-pulmonară;

b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței;

c. radiografie coloană vertebrală cervicală, toracală, lombară față și profil;

d. radiografie de bazin față.

Opțional: radiografie de bazin incidență oblică, la indicația clinicianului.

14. Laborator clinic:

a. hematologie: hemoleucogramă, VSH, coagulogramă;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, creatinină, bilirubină totală, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, uree, AgHBs, Ac. anti-HCV, Ac. anti-HIV, RPR carbon, dozare CDT;

c. examen complet urină.

2) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a II-a

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a II-a sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.

2. Medicină internă:

a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;

b. ecografie abdominală;

c. probe funcționale respiratorii;

d. EKG;

e. ecografie cardiacă, investigație opțională pentru subgrupa IIb.

Hotărârea de expertiză medicală și psihologică se va lua după consultarea rezultatelor examenelor paraclinice și a consulturilor interdisciplinare.

3. Neurologie:

- a. examen clinic.

Opțional: EEG pentru subgrupa IIa.

4. Psihiatrie:

- a. examen clinic.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

Opțional: screening droguri.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. audiogramă;
- c. impedanțimetrie/timpanometrie;
- d. examen vestibular.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, CT sinusuri, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. examenul clinic al ochiului și anexelor oculare;
- b. motilitatea oculară;
- c. acuitatea vizuală la distanță (fotopică și mezopică) și la apropiere;
- d. sensibilitatea la contrast;
- e. foriile;
- f. simțul cromatic;
- g. vederea stereoscopică;
- h. autorefractometria fără și cu cicloplegie;
- i. tensiunea intraoculară;
- j. biomicroscopia polului anterior;
- k. examenul fundului de ochi;
- l. câmpul vizual.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen antropometric conform standardelor;

- b. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formula dentară.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Explorări fiziologice aeronautice: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

- a. aptitudini cognitive generale și aptitudini operaționale specifice;
- b. factori de personalitate.

13. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară;
- b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței;
- c. radiografie coloană vertebrală cervicală, toracală, lombară față și profil;
- d. radiografie de bazin față.

Opțional: radiografie de bazin incidență oblică, la indicația clinicianului.

14. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH, coagulogramă;
- b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, creatinină, bilirubină totală, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, uree, AgHBs, Ac. anti-HCV, Ac. anti-HIV, RPR carbon, dozare CDT;
- c. examen complet urină.

3) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a III-a

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a III-a sunt:

- 1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
- 2. Medicină internă:

- a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
- b. ecografie abdominală;
- c. probe funcționale respiratorii;
- d. EKG.

Hotărârea de expertiză medicală și psihologică se ia după consultarea rezultatelor examenelor paraclinice și a consulturilor interdisciplinare.

3. Neurologie:

- a. examen clinic.

4. Psihiatrie:

- a. examen clinic.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

Opțional: dozare CDT, screening droguri.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. audiometrie;
- c. impedanțimetrie/timpanometrie;
- d. examen vestibular.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, CT sinusuri, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. examenul clinic al ochiului și anexelor oculare;
- b. motilitatea oculară;
- c. acuitatea vizuală la distanță (fotopică și mezopică) și la apropiere;
- d. sensibilitatea la contrast;
- e. foriile;
- f. simțul cromatic;
- g. vederea stereoscopică;
- h. autorefractometria fără și cu cicloplegie;
- i. tensiunea intraoculară;
- j. biomicroscopia polului anterior;
- k. examenul fundului de ochi;
- l. câmpul vizual.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitară, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică

(OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen antropometric;
- b. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formulă dentară.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Examen psihologic:

- a. aptitudini cognitive generale și aptitudini operaționale;
- b. caracteristici de personalitate;
- c. adaptabilitate profesională aeronautică.

12. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară;
- b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței;
- c. radiografie coloană vertebrală cervicală, toracală, lombară față și profil;
- d. radiografie de bazin față.

Opțional: radiografie de bazin incidență oblică, la indicația clinicianului.

13. Explorări fiziologice aeronautice: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

14. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH, coagulogramă;
- b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, creatinină, bilirubină totală, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, uree, AgHBs, Ac. anti-HCV, Ac. anti-HIV, RPR carbon;
- c. examen complet urină.

4) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a IV-a

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a IV-a sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG.

Hotărârea de expertiză medicală și psihologică se va lua după consultarea rezultatelor examenelor paraclinice și a consulturilor interdisciplinare.

3. Neurologie:
 - a. examen clinic.
4. Psihiatrie:
 - a. examen clinic.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

Opțional: dozare CDT, screening droguri.

5. O.R.L.:
 - a. examen clinic;
 - b. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, CT sinusuri, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:
 - a. examenul clinic al ochiului și anexelor oculare;
 - b. motilitatea oculară;
 - c. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (cu eventuală corecție optică);
 - d. foriile – cu excepția subgrupeii IVc;
 - e. sensibilitatea la contrast – cu excepția subgrupeii IVc;
 - f. simțul cromatic;
 - g. vederea stereoscopică – cu excepția subgrupeii IVc;
 - h. autorefractometria fără cicloplegie;
 - i. autorefractometria cu cicloplegie – cu excepția subgrupeii IVc;
 - j. tensiunea intraoculară;
 - k. biomicroscopia polului anterior;
 - l. examenul fundului de ochi;
 - m. câmp vizual prin confruntare.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formulă dentară.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Examen psihologic:

- a. aptitudini cognitive generale și aptitudini operaționale specifice;
- b. factori de personalitate.

12. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară.

13. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH, coagulogramă;
- b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, creatinină, bilirubină totală, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, uree, AgHBs, Ac. anti-HCV, Ac. anti-HIV, RPR carbon;
- c. examen complet urină.

C. Probele specifice expertizei medicale și psihologice a personalului aeronautic

1) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I, până la vârsta de 40 de ani inclusiv

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I, până la vârsta de 40 de ani inclusiv, sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG;
 - c. ecografie abdominală.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie cardiacă transtoracică și transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune, profil trombofilie, probe funcționale respiratorii.

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:
 - a. examen clinic.

Speciale: CT cerebral, CT coloană vertebrală, RMN cerebral, RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:
 - a. examen clinic.

Opțional: screening droguri, CT cerebral, examen clinic psihologic.

Speciale: RMN cerebral.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:
 - a. examen clinic;
 - b. examen vestibular;
 - c. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată.

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:
 - a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (eventual cu corecție optică);

- b. autorefractometria fără cicloplegie;
- c. tensiunea intraoculară;
- d. biomicroscopia polului anterior;
- e. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografia corneană, pahimetria corneană, fotografierea digitală a fundului de ochi, câmpul vizual, ecografia oculo-orbitară, tomografia Heidelberg (HRT), tomografia în coerență optică (OCT).

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță, RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominală, ecografie de părți moi.

Speciale: Endoscopie digestivă superioară și inferioară, PET CT, markeri tumorali.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA-ABS

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formula dentară;
- c. ortopantomogramă la prima expertiză medicală și psihologică a personalului

aeronautic, apoi numai la indicație.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Explorări de fiziologie aeronautică: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

- a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

Opțional: evaluare aptitudinală și evaluarea structurii de personalitate.

13. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară;
- b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței.

14. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;
 - b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, Ac. anti HIV, R.P.R. carbon, dozare CDT;
 - c. examen complet de urină.
15. Evenimente de zbor: interviu privind situații deosebite fizice, psihice, profesionale apărute în timpul zborului.

2) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I, peste vârsta de 40 de ani

(1) Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I, peste vârsta de 40 de ani, la expertiza anuală, sunt:

- 1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
- 2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG;
 - c. ecografie abdominală;
 - d. probe funcționale respiratorii – la 3 ani.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie cardiacă transtoracică și transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune, profil trombofilie.

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

- 3. Neurologie:
 - a. examen clinic.

Speciale: CT cerebral, CT coloană vertebrală, RMN cerebral, RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

- 4. Psihiatrie:
 - a. examen clinic.

Opțional: screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. examen vestibular;
- c. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată.

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (eventual cu corecție optică);
- b. autorefractometria fără cicloplegie;
- c. tensiunea intraoculară;
- d. biomicroscopia polului anterior;
- e. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografia corneană, pahimetria corneană, fotografierea digitală a fundului de ochi, câmpul vizual, ecografia oculo-orbitală, tomografia Heidelberg (HRT), tomografia în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: bioimpedanță, RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominală, ecografie de părți moi.

Speciale: Endoscopie digestivă superioară și inferioară, PET CT, markeri tumorali.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA-Abs.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formula dentară;
- c. ortopantomogramă la prima expertiză medicală și psihologică a personalului aeronautic, apoi numai la indicație.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, ecografie sân.

Special: CT pelvis, mamografie.

11. Explorări de fiziologie aeronautică: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

13. Radiologie:

a. radiografie toraco-pulmonară;

b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței.

14. Laborator clinic:

a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol, LDL colesterol, trigliceride, Ac.antiHIV, R.P.R. carbon, dozare CDT;

c. examen complet de urină.

15. Evenimente de zbor: interviu privind situații deosebite fizice, psihice, profesionale apărute în timpul zborului.

(2) Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa I, peste vârsta de 40 de ani, la expertiza medicală și psihologică semestrială (după/la 6 luni de la expertiza medicală și psihologică anuală), sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.

2. Medicină internă:

a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;

b. EKG.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie cardiacă transtoracică și transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune, profil trombofilie;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:

a. examen clinic.

Speciale: CT/RMN cerebral, CT/RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:

- a. examen clinic.

Opțional: dozare CDT, screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată;

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. examen clinic al ochiului și anexelor;
- b. acuitate vizuală: sensibilitate la contrast;
- c. refractometrie fără cicloplegie;
- d. biomicroscopie pol anterior ochi;
- e. tensiune oculară;
- f. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitară, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;
- b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, test PSA;
- c. examen complet de urină.

3) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a II-a, piloți până la vârsta de 45 de ani inclusiv și parașutiști

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a II-a, piloți până la vârsta de 45 de ani inclusiv și parașutiști sunt:

- 1. Chestionar anamnestice plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
- 2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG;
 - c. ecografie abdominală.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie cardiacă transtoracică și transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune, profil trombofilie, probe funcționale respiratorii;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:

- a. examen clinic.

4. Psihiatrie:

- a. clinic.

Opțional: screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. examen vestibular;
- c. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolarinian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată;

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (eventual cu corecție optică);
- b. tensiunea intraoculară;
- c. autorefractometria fără cicloplegie;
- d. biomicroscopia polului anterior;
- e. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografia corneană, pahimetria corneană, fotografierea digitală a fundului de ochi, câmpul vizual, ecografia oculo-orbitală, tomografia Heidelberg (HRT), tomografia în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominala, ecografie de părți moi, bioimpedanță.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA- ABS.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;

- b. formulă dentară;

c. ortopantomogramă la prima expertiză medicală și psihologică a personalului aeronautic, apoi numai la indicație.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Explorări de fiziologie aeronautică: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie pentru subgrupa IIa și testarea rezistenței fizice și psihice la hipobarism pentru subgrupa IIb.

12. Examen psihologic:

- a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

13. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară;

- b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței.

14. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, Ac.antiHIV, R.P.R. carbon, dozare CDT;

- c. examen complet de urină.

15. Evenimente de zbor: interviu privind situații deosebite fizice, psihice, profesionale apărute în timpul zborului.

4) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din subgrupa IIa, piloți peste vârsta de 45 de ani

(1) Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din subgrupa IIa, piloți peste vârsta de 45 de ani, la expertiza anuală sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.
2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG;
 - c. ecografie abdominală;
 - d. probe funcționale respiratorii – la 3 ani.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie cardiacă transtoracică și transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:
 - a. examen clinic.

Opțional: CT/RMN cerebral, CT/RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:
 - a. examen clinic.

Opțional: screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:
 - a. examen clinic;
 - b. examen vestibular;
 - c. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată.

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:
 - a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (eventual cu corecție optică);

- b. tensiunea intraoculară;
- c. autorefractometria fără cicloplegie;
- d. biomicroscopia polului anterior;
- e. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografia corneană, pahimetria corneană, fotografierea digitală a fundului de ochi, câmpul vizual, ecografia oculo-orbitală, tomografia Heidelberg (HRT), tomografia în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominală, ecografie de părți moi, bioimpedanță.

Speciale: Endoscopie digestivă superioară și inferioară, PET CT, markeri tumorali.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA- ABS.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formula dentară;
- c. ortopantomogramă la prima expertiză medicală și psihologică a personalului aeronautic,

apoi numai la indicație.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, ecografie sân.

Special: CT pelvis, mamografie.

11. Explorări de fiziologie aeronautică: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

- a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

13. Radiologie:

- a. radiografie toraco-pulmonară;
- b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței.

14. Laborator clinic:

- a. hematologie: hemoleucogramă., VSH;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, Ac. anti HIV, R.P.R. carbon, dozare CDT;

c. examen complet de urină.

15. Evenimente de zbor: interviu privind situații deosebite fizice, psihice, profesionale apărute în timpul zborului.

(2) Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din subgrupa IIa, piloți peste vârsta de 45 de ani, la expertiza medicală semestrială – după/la 6 luni de la expertiza medicală și psihologică anuală - sunt:

1. Chestionar anamnestic plurispecialitate și adeverință de la medicul de familie.

2. Medicină internă:

a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;

b. EKG.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:

a. examen clinic.

Speciale: CT/RMN cerebral, CT/RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:

a. examen clinic.

Opțional: dozare CDT, screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

5. O.R.L.:

a. examen clinic.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată;

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. examen clinic al ochiului și anexelor;
- b. acuitate vizuală: sensibilitate la contrast;
- c. refractometrie fără cicloplegie;
- d. biomicroscopie pol anterior ochi;
- e. tensiune oculară;
- f. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Laborator clinic:
 - a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;
 - b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, acid uric, test PSA;
 - c. examen complet de urină.

5) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a III-a

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a III-a sunt:

1. Chestionar privind anamneza biologică și socială.
2. Medicină internă:
 - a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;
 - b. EKG.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune, probe funcționale respiratorii;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:
 - a. examen clinic.

Speciale: CT/RMN cerebral, CT/RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:
 - a. examen clinic.

Opțional: screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Speciale: RMN cerebral.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic;
- b. audiometrie.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată.

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (cu eventuală corecție optică);
- b. tensiunea intraoculară;
- c. autorefractometria fără cicloplegie;
- d. biomicroscopia polului anterior;
- e. examenul fundului de ochi.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominală, ecografie de părți moi, bioimpedanță.

Speciale: Endoscopie digestivă superioară și inferioară, PET CT, markeri tumorali.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA- ABS.

9. Medicină dentară:

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
- b. formula dentară;
- c. ortopantomogramă la prima expertiză medicală și psihologică a personalului aeronautic militar, în rest numai la indicație.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, ecografie sân.

Special: CT pelvis, mamografie.

11. Explorări de fiziologie aeronautică: testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism și proba rotatorie.

12. Examen psihologic:

a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

13. Radiologie:

a. radiografie toraco-pulmonară;

b. radiografie a sinusurilor anterioare ale feței.

14. Laborator clinic:

a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, Ac. anti HIV, R.P.R. carbon, dozare CDT;

c. examen complet de urină.

15. Evenimente de zbor: interviu privind situații deosebite fizice, psihice, profesionale apărute în timpul zborului.

6) Lista cu probe obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a IV-a

Probele obligatorii pentru personalul aeronautic din grupa a IV-a sunt:

1. Chestionar privind anamneza biologică și socială.

2. Medicină internă:

a. examen clinic pe aparate și sisteme - frecvență cardiacă, TA clino și ortostatică;

b. EKG.

Opțional: Holter EKG și TA pe 24 de ore, ecografie transesofagiană, test EKG efort, ecocardiografie de efort, studiu electrofiziologic, angiografie, angio CT, CT cardiac, scor de calciu, CT abdomen-pelvis, endoscopie digestivă superioară, endoscopie digestivă inferioară, test hemocultură, hemogramă cu frotiu, serologie boli autoimune;

Speciale: puncție medulară și biopsie osoasă, examen de spută și BK, bronhoscopie cu lavaj bronhoalveolar, RMN abdominal și pelvis, RMN cardiac, scintigrafie miocardică, PET CT, viremie virus hepatic B și C, Fibroscan.

3. Neurologie:

a. examen clinic.

Speciale: CT/RMN cerebral, CT/RMN coloană vertebrală, EMG cu VCN, ecografie Doppler vase cervico-cerebrale, EEG.

4. Psihiatrie:

- a. examen clinic.

Opțional: dozare CDT, screening droguri, CT cerebral, examen psihologic clinic.

Decizia de aptitudine psihiatrică se va lua după evaluarea psihologică.

5. O.R.L.:

- a. examen clinic.

Opțional: examen fibroscopic nazofaringolaringian, videonistagmografie, posturografie dinamică computerizată.

Special: RMN cerebral, CT cerebral, CT sinusuri, CT cervical, ecografie părți moi.

6. Oftalmologie:

- a. acuitatea vizuală la distanță și la apropiere (cu eventuală corecție optică);
b. tensiunea intraoculară;
c. autorefractometria fără cicloplegie;
d. biomicroscopia polului anterior.

Opțional: topografie corneană, pahimetrie corneană, fotografiere digitală a fundului de ochi, câmp vizual, ecografie oculo-orbitală, tomografie Heidelberg (HRT), tomografie în coerență optică (OCT), anomaloscop sau alte metode de evaluare a simțului cromatic.

7. Chirurgie:

- a. examen clinic general.

Opțional: RMN, CT, Rx pe diferite segmente; ecografie abdominala, ecografie de părți moi, bioimpedanță.

Speciale: Endoscopie digestivă superioară și inferioară, PET CT, markeri tumorali.

8. Dermatologie:

- a. examen clinic dermato-venerologic.

Speciale: biopsie cutanată, examen bacteriologic și micologic, Ac anti-TPHA FTA- ABS.

9. Medicină dentară :

- a. examen clinic al regiunii oro-faciale;
b. formulă dentară.

10. Ginecologie, doar la femei:

- a. examen clinic.

Opțional: ecografie pelvină, test de sarcină.

Special: CT pelvis.

11. Examen psihologic:

a. evaluarea nivelului de adaptare profesională curentă.

12. Radiologie:

a. radiografie toraco-pulmonară.

13. Laborator clinic:

a. hematologie: hemoleucogramă, VSH;

b. teste biochimice: glicemie, TGO, TGP, GGT, uree, creatinină, colesterol total, HDL colesterol; LDL colesterol, trigliceride, Ac. anti HIV, R.P.R. carbon;

c. examen complet de urină.

D. Probele funcționale specifice medico-aeronautice

Probele funcționale specifice medico-aeronautice se efectuează atât pentru testarea rezistenței individuale la factori specifici activităților aeronautice – hipoxie, hipobarism, suprasolicitare vestibulară – cât și pentru evidențierea unor afecțiuni sau sindroame relevate sau agravate în aceste condiții. În vederea documentării și evaluării performanțelor, probele funcționale specifice medico-aeronautice vor fi înregistrate video. Termenul de păstrare este până la prezentarea la următoarea vizită medicală ce presupune probe funcționale specifice medico-aeronautice sau de un an în cazul ieșirii din sistem.

1. Testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism (proba de barocameră)

În anul în care se execută unul din profilele de antrenament fiziologic în camera hipobară, în cazul completării cu succes a profilului de antrenament, efectuarea testării rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism, denumită în continuare probă, nu se execută, iar expertizatul primește aptitudine la testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism. În cazul necompletării cu succes a profilului de antrenament, expertizatul va efectua testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism după minimum 48 de ore de la sesiunea de antrenament.

Proba se execută la 5500 de metri înălțime simulată cu test de efort.

Condițiile de executare a probei sunt:

a) subiect odihnit, cu o alimentație consumată în urmă cu minimum 30 de minute;

b) subiectul să aibă efectuate: la selecție – examen clinic boli interne, EKG, ecografie cardiacă, analizele de laborator, examen clinic ORL, radiografie toraco-pulmonară și a sinusurilor anterioare ale feței, electroencefalogramă, examen ginecologic pentru femei iar la expertiză – examen clinic boli interne, EKG, examen clinic ORL, radiografie toraco-pulmonară și a sinusurilor anterioare ale feței, examen ginecologic pentru femei;

c) proba se execută până la ora 13.30, în cazul programului normal de lucru pentru subgrupa IIB și până la ora 13.00, pentru celelalte subgrupe.

Contraindicații:

- a) afecțiuni acute ale căilor respiratorii superioare;
- b) stări febrile;
- c) stări de oboseală accentuată și surmenaj;
- d) hipertensiune arterială (cu TAS >150 mmHg și/sau TAD >100 mmHg);
- e) aritmie extrasistolică cu peste 5 extrasistole ventriculare pe minut (confirmate cardiologic);
- f) traseu EKG care sugerează modificări ischemice;
- g) tulburări majore de conducere;
- h) gravide.

Tehnica de lucru:

Testarea rezistenței fizice și psihice la hipoxie și hipobarism se execută în 3 etape.

Etapa 1. Pe tot parcursul probei, subiectul este monitorizat, urmărindu-se permanent frecvența cardiacă, morfologia EKG, fizionomia feței, starea de vigilență și capacitatea psihică prin stimuli verbali și alte tehnici destinate evaluării stării psihice curente. Durata probei este de 15 minute. Ascensiunea se execută cu viteza de 40 m/s, continuu până la altitudinea simulată de 5500 m, corespunzător la o presiune de 379 mm Hg. În primele 7 minute de hipoxie hipobară are loc acomodarea aparatului cardio-vascular și respirator la aceste condiții, exprimată prin:

- a) creșterea frecvenței cardiace;
- b) creșterea tensiunii arteriale sistolice;
- c) creșterea inotropismului prin creșterea cateholaminelor circulante;
- d) creșterea debitului cardiac/minut;
- e) creșterea debitului cerebral.

În etapa a 2-a se execută un test de solicitare constând din 10 genuflexiuni timp de 20 de secunde.

În etapa a 3-a, cu durata de 7 minute și 40 de secunde, se urmărește modul de revenire a parametrilor fiziologici la datele dinaintea testului de solicitare, exprimând capacitatea de adaptare a organismului la hipoxia hipobară.

Coborârea la presiunea de la sol se execută cu viteza de 30 m/s.

Rezultatul și concluziile testării:

Medicul care conduce proba consemnează în fișa de examinare, atât parametrii fiziologici frecvența cardiacă în diferite etape, modificări ale activității electrice ale inimii, ale frecvenței și amplitudinii mișcărilor respiratorii, capacității psihice, cât și patologici, obținuți pe parcursul probei, în funcție de care se apreciază rezistența la hipoxie, bună sau scăzută.

Se consideră rezistență scăzută la hipoxie-hipobarism:

- a) apariția sincopelor cardio-respiratorii în una din etapele probei;
- b) tahicardia peste 160 bătăi/minut;
- c) extrasistole ventriculare mai frecvente de 10 bătăi/minut. Caracterul patologic al acestora se apreciază și în funcție de modul cum se comportă excitabilitatea miocardului după administrarea de O₂, în timpul probei, la indicația medicului care conduce proba;
- d) bradicardia exprimată prin frecvența cardiacă sub 50 bătăi/minut;
- e) modificări morfologice ale EKG;
- f) dispneea inspiratorie;
- g) diminuarea stării de vigilență și a proceselor psihice;
- h) necesitatea de administrare de oxigen pe mască.

În caz de rezistență scăzută la hipoxie, se adoptă următoarea atitudine:

- a) pentru candidați: inapt, prin decizia stabilită de către cabinetele de boli interne, O.R.L. sau neurologie, în funcție de patologia descrisă;
- b) pentru personalul navigant brevetat, stabilirea cauzelor care au determinat rezistența slabă, cât și a aptitudinii, până la repetarea probei, nu mai devreme de 48 de ore, vor fi luate de către cabinetele de boli interne, O.R.L. sau neurologie, în funcție de patologia descrisă.

Incidente în timpul probei:

- a) sincopa cardio-respiratorie: se întrerupe proba, se coboară cu avarie și se aplică măsurile de resuscitare cardio-respiratorii indicate. Toți subiecții aflați în camera hipobară, supuși coborârii de avarie, sunt examinați clinic O.R.L.;
- b) lipotimii: se adoptă aceeași atitudine ca la lit. a);

c) otalgii, sinusalgii, odontalgii: se dau indicații pentru egalizarea presiunilor în urechea medie și sinusuri, iar în caz de eșec, se întrerupe proba și se redirecționează către consult O.R.L. Ceilalți participanți la probă vor repeta proba la o dată ulterioară;

d) în situația în care rezistența scăzută la hipoxie nu este evidențiată de o cauză medicală specifică unei specialități (lipsă de cooperare, motive psihologice, abandonul voit al probei, etc.), decizia de inaptitudine și/sau repetarea probei aparține medicului examinator.

2. Testarea rezistenței fizice și psihice la hipobarism (proba de barofuncție)

Proba se execută la 5500 de metri înălțime simulată.

Condițiile de executare a probei sunt:

- a) subiect odihnit, cu o alimentație consumată în urmă cu minimum 30 de minute;
- b) subiectul să aibă efectuate: examen clinic boli interne, EKG, examen clinic ORL, radiografie toraco-pulmonară și a sinusurilor anterioare ale feței, examen ginecologic pentru femei.

Contraindicații:

- a) afecțiuni acute ale căilor respiratorii superioare;
- b) stări febrile;
- c) stări de oboseală accentuată și surmenaj;
- d) hipertensiune arterială (cu TAS >150 mmHg și/sau TAD >100 mmHg);
- e) aritmie extrasistolică cu peste 5 extrasistole ventriculare (confirmate cardiologic) pe minut;
- f) traseu EKG care sugerează modificări ischemice;
- g) tulburări majore de conducere;
- h) gravide.

Tehnica de lucru:

Durata probei este de 8 minute.

Se execută o ascensiune cu o viteză de 40 m/s continuu, până la altitudinea simulată de 5500 m, corespunzător la o presiune de 379 mm/Hg.

Urmează un palier de 2 minute, după care se efectuează coborârea la presiunea de la sol cu o viteză de 30 m/s.

Pe tot parcursul probei, subiectul este monitorizat, urmărindu-se permanent fizionomia, starea de vigilență, apariția unor simptome ca: otalgii, sinusalgii, odontalgii, dureri abdominale.

În funcție de acești parametri se apreciază rezistența la hipobarism. Medicul care conduce proba consemnează în fișa de examinare „Barofuncție fără acuze” sau descrie simptomele apărute,

subiectul fiind îndrumat către medicul specialist O.R.L. sau medicul stomatolog pentru depistarea cauzelor, tratament, recuperare și stabilirea aptitudinii. La indicația acestor medici se poate repeta proba, dacă este cazul, după perioada de recuperare. Ceilalți participanți la probă vor repeta proba la o dată ulterioară.

3. Proba rotatorie

Probele care se efectuează în cadrul acestui examen urmăresc să testeze reactivitatea și rezistența vestibulară individuală la factorii specifici zborului – accelerații liniare, unghiulare, zgomot, vibrații. Se urmăresc și se cuantifică următoarele 2 tipuri de reacții ce se pot manifesta ca urmare a excitației vestibulare, existând de asemenea și contraindicații de executare a probei:

1. Reacțiile somatice, unde se urmăresc:

- a) deviația segmentară;
- b) nistagmusul ocular;
- c) nistagmusul cefalic;
- d) nistagmusul troncular;
- e) mișcările de apărare;
- f) încordarea motorie.

2. Reacțiile vegetative, care pot fi:

- a) paloarea tegumentelor;
- b) transpirația;
- c) greața;
- d) vărsăturile.

Contraindicațiile de executare a probei sunt:

- a) afecțiuni febrile;
- b) infecții acute ale căilor respiratorii superioare;
- c) stări de oboseală accentuată.

Tehnica de lucru:

Testarea vestibulară se execută în 3 etape, în funcție de subiectul testat, astfel:

Etapa 1: 10 rotații stânga + 10 rotații dreapta cu stop la 90°, 270°/secundă cu capul înclinat anterior la 30°;

Etapa a 2-a: 1 minut rotație dreapta cu înclinări laterale dreapta – stânga ale capului; 1 minut pauză; 1 minut rotație stânga cu înclinări laterale dreapta – stânga ale capului; 1 minut pauză;

Etapă a 3-a: 1 minut rotație dreaptă la 270°/secundă cu aplecări anterioare ale trunchiului, pornind și revenind la poziția cu capul anteflectat 30°; 1 minut pauză; 1 minut rotații stânga la 270°/secundă cu aplecări anterioare ale trunchiului, pornind și revenind la poziția cu capul anteflectat 30°.

Evaluarea și cuantificarea reacțiilor somatice și a reacțiilor vegetative se face de către medicul examinator, consemnând în fișa de examinare fiecare reacție apărută, momentul instalării acesteia și intensitatea. Hotărârea asupra aptitudinii se ia apreciind numărul și intensitatea reacțiilor.

4. Evenimente de zbor

Interviul privind evenimentele de zbor se desfășoară pentru identificarea și minimalizarea factorilor de risc specifici aeronautici. Se va consemna în fișă numărul total de ore de zbor și numărul de ore de zbor efectuate de la ultimul interviu, cu precizarea tipului sau tipurilor de aeronave. Pentru subgrupa IIb se va consemna numărul total de salturi și numărul de salturi de la ultimul interviu, cu menționarea tipului de parașută. Interviul se va desfășura în laboratorul antrenamente speciale la sol. Se va insista asupra evenimentelor fiziologice/simptome/modificări ale stării de sănătate apărute pe timpul zborului, cu detalierea eventualelor incidente/accidente de zbor. În funcție de gravitatea evenimentelor identificate, se va colabora cu specialiștii din cadrul cabinetelor de psihiatrie, neurologie, ORL, boli interne, chirurgie, laboratorul psihologie și instructorii din cadrul antrenamentului fiziologic, pentru identificarea etiologică și urmărirea în timp a problemelor identificate. Rezultatul final se va consemna în fișa de expertiză.

E. Evaluarea aptitudinii psihice pentru activități aeronautice militare

1. Aspecte generale

Evaluarea psihologică în aviație este un proces prin care se urmărește certificarea unor caracteristici psihice din perspectiva performanței profesionale. Această evaluare are loc atât în faza de selecție cât și ulterior acesteia, periodic, pe tot parcursul activității profesionale.

Selecția psihologică are drept scop alegerea, dintre toți candidații, a celor care prezintă cele mai potrivite caracteristici psihologice (care să le asigure șanse de succes în instruire și ulterior, în perioada de exercitare a profesiei). Astfel, selecția pune accentul pe evaluarea nivelului psihoaptitudinal, având în vedere identificarea acelor trăsături stabile și neantrenabile (sau foarte

puțin antrenabile) care condiționează în cea mai mare măsură adaptarea la procesul de instruire și la solicitările profesiilor aeronautice.

Durata evaluărilor psihologice de selecție este condiționată de gradul solicitărilor psihice specifice fiecărei funcții aeronautice militare. Evaluarea poate varia de la două zile de evaluare consecutive (cu un volum cumulat de 10-12 ore pentru piloți, controlori de trafic, navigatori de bord, controlori de zbor de la bordul aeronavelor și operatori aeronave fără pilot, mai grele de 150 kg.) până la o zi de evaluare (cu un volum de 4-6 ore) pentru celelalte funcții aeronautice.

Evaluările psihologice periodice/controalele suplimentare, spre deosebire de selecție, au scopul de a evidenția adaptarea profesională a persoanelor care au trecut printr-un proces de selecție psihologică. Cu această ocazie se investighează aspecte ce țin de capacitatea de a răspunde solicitărilor profesionale pe termen lung (adaptare profesională curentă).

2. Metode și tehnici utilizate în evaluarea psihologică

În vederea realizării evaluării psihologice se utilizează atât tehnici de investigație din laboratorul de psihologie cât și metode de recoltare a informațiilor din mediul profesional al subiecților.

1) Metode și tehnici utilizate pentru evaluarea psihologică din laborator

Evaluarea psihologică se bazează pe metode specifice create în cadrul laboratorului de psihologie al institutului sau achiziționate, anterior experimentate și validate, care respectă criteriile științifice și normele profesionale de construcție a instrumentelor de evaluare psihologică.

Ori de câte ori este posibil, aptitudinile și trăsăturile de personalitate se evaluează prin două surse de informații (teste/chestionare) diferite, pentru o mai mare siguranță a rezultatelor.

Examinarea poate cuprinde și probe aflate în faza de experimentare, fără ca acestea să fie utilizate la susținerea deciziei aptitudinale.

Decizia psihologică se întemeiază pe probe etalonate și adaptate sub aspectul tipului de examen (selecție/control periodic) și al funcției aeronautice. Etalonarea poate lua oricare din formele uzuale: decile, centile, stanine, note T. Etaloanele vor fi supuse permanent unui proces de evaluare și actualizare.

Astfel, pentru evaluarea psihologică se utilizează următoarele metode:

a) teste psihologice – în scopul cunoașterii aptitudinilor relevante pentru mediul aeronautic militar;

b) chestionare - în scopul identificării unor aspecte specifice privind caracteristicile de personalitate și adaptabilitate aeronautică;

c) interviu psihologic - în scopul analizei datelor biografice și sociale, evaluării de ansamblu a caracteristicilor de personalitate sau a unor variabile comportamentale. Poate fi efectuat atât pe cale verbală directă cât și prin intermediul programelor computerizate;

d) înregistrări psihofiziologice - vizează identificarea corelațiilor dintre elementele conduitei observabile și parametrii fiziologici asociați cum ar fi frecvența cardiacă, reacția electrodermală, reflexele posturale.

2) Tehnici de recoltare a informațiilor din mediul profesional al subiecților

Acestea sunt tehnici de investigație care se utilizează în cazurile în care acest lucru este posibil și necesar, astfel:

- a) caracterizări: de serviciu, de zbor, psihologică;
- b) observația și analiza directă în cadrul activității;
- c) teste de apreciere interpersonală;
- d) teste sociometrice;
- e) evaluări curente din mediul profesional - note școlare, calificative, aprecieri din carnetele de zbor.

Recoltarea informațiilor din mediul profesional se face cu respectarea riguroasă a exigențelor științifice și deontologice.

3. Metodologia de examinare psihologică și regulile decizionale cu privire la aptitudinea psihică pentru activități aeronautice

3.1) Elementele care compun aptitudinea psihică la selecție

Aptitudinea psihică pentru profesii aeronautice este definită de trei dimensiuni complementare relevante, ce se constituie în criterii ale deciziei psihologice. Aceste trei dimensiuni sunt: aptitudinile cognitive generale, aptitudinile operaționale specifice, structura de personalitate și motivația profesională. În dreptul fiecărei aptitudini investigate sunt menționate grupele de personal aeronautic pentru care evaluarea acestor componente este obligatorie la selecție.

3.1.1) Componentele dimensiunii aptitudinii cognitive generale:

a) inteligență fluidă – capacitatea de a rezolva situații noi, independente de cunoștințele deținute la un moment dat. Se au în vedere două tipuri de raționament: inductiv și deductiv;

b) inteligență cristalizată – abilitatea de a utiliza cunoștințe și deprinderi pentru a crea noi raționamente. Aici se au în vedere fluența vorbirii, înțelegerea materialului verbal, înțelegere de tip matematic/cantitativ, capacitatea de a aplica cunoștințe de tip matematic pentru a rezolva probleme noi – înțelegere numerică, flexibilitate computațională, înțelegerea operatorilor matematici.

3.1.2) Componentele dimensiunii aptitudinii operaționale specifice:

- a) caracteristici ale percepției: viteză, acuratețe, integrare, percepție periferică;
- b) caracteristici ale atenției: concentrare, vigilență, comutare, selectivitate;
- c) calitatea și viteza deciziei, eficiența deciziei în situații de solicitare mentală prelungită;
- d) procesarea informației în condiții de stres temporal;
- e) memorie și abilitatea de a învăța;
- f) funcția psihomotorie: timp de reacție, coordonare senzo-motorie;
- g) operare în regim de sarcină multiplă;
- h) rezistența în sarcini repetitive și monotone;
- i) înțelegere spațială, vizualizare, orientare;
- j) adaptarea la sarcini cu caracter dinamic;
- k) estimarea mișcării și vitezei.

3.1.3) Componentele structurii de personalitate și motivația profesională:

a) caracteristici structurale și integrative: intro/extraversiune, încredere și siguranță de sine, combativitate, atitudine decizională, atitudine față de risc, capacitate de adaptare la stres, rezistență la frustrare, conștiinciozitate, asumarea responsabilităților, autodisciplină, echilibru emoțional, vitalitate;

b) caracteristici de relație - sociabilitate, capacitate de lucru în echipă, raportare la autoritate;

c) motivație profesională, valori și atitudine față de muncă: trebuința de realizare, acceptarea responsabilităților, adaptabilitate la norme și reguli, raportare la riscul profesional.

3.1.4) Reguli decizionale cu privire la aptitudinea psihică investigată în cadrul evaluării de selecție

Având în vedere multitudinea de informații recoltate cu instrumentarul psihologic, decizia aptitudinală este un demers structurat după următoarele trei criterii:

- a) criteriul randamentului la probleme de aptitudini cognitive generale;
- b) criteriul randamentului la probele de aptitudini operaționale specifice;
- c) criteriul structurii de personalitate, pentru care se vor considera atât rezultatele obținute la chestionarele de personalitate cât și datele obținute din interviul de selecție.

Tipurile de aviz psihologic ce pot fi obținute de către candidați pentru funcții aeronautice militare la selecție sunt:

1. apt - este obținut de candidați dacă întrunesc concomitent următoarele condiții:

a) performanțele/scorurile globale pentru primele două criterii simultan se situează cel puțin la nivelul mediu al etalonului de admitere stabilit statistic pentru grupa respectivă;

b) structura de personalitate nu prezintă accentuări sau dizarmonii.

2. inapt - este obținut de candidați dacă se constată cel puțin una din următoarele situații:

a) performanțele (scorurile globale) pentru oricare din criteriile randamentului la probele de aptitudini cognitive generale (deficit aptitudinal cognitiv general) se situează sub nivelul mediu al etalonului de admitere stabilit statistic pentru grupa respectivă;

b) performanțele (scorurile globale) pentru oricare din criteriile randamentului la probele de aptitudini operaționale specifice (deficit aptitudinal operațional) se situează sub nivelul mediu al etalonului de admitere stabilit statistic pentru grupa respectivă;

c) structura de personalitate prezintă accentuări sau dizarmonii sau se constată un potențial adaptativ scăzut pentru profesii aeronautice (deficit la nivelul factorilor de personalitate).

Există două situații în care evaluarea psihologică ce se efectuează pe parcursul a două zile consecutive se poate încheia la finalul primei zile de evaluare cu avizul de inaptitudine:

a) dacă performanțele candidaților la finalul primei zile de evaluare, se situează mult sub nivelul mediu al etalonului de admitere pentru grupa respectivă la oricare dintre cele trei criterii investigate, iar evaluarea din ziua a doua nu este justificată (rezultatele din ziua a doua de examinare, oricât de bune, nu ar putea compensa acest nivel aptitudinal extrem de redus), se poate decide avizul de inaptitudine fără continuarea evaluării din a doua zi, examinarea fiind încheiată);

b) dacă se constată, la evaluarea din prima zi, o structură de personalitate cu potențial dezadaptativ (dizarmonii, accentuări ale unor trăsături de personalitate), incompatibile cu exercitarea, în condiții de siguranță, a profesiei pentru care s-a realizat evaluarea.

3.2) Evaluarea psihologică periodică

Pentru scopul acestor examinări se are în vedere evaluarea tuturor aspectelor semnificative care contribuie la adaptarea profesională. În dreptul fiecărei dimensiuni investigate sunt menționate grupele de personal aeronautic pentru care evaluarea acestor aspecte este obligatorie în cadrul controalelor periodice. Elementele care compun aptitudinea psihică în cazul evaluărilor periodice sunt:

a) urmărirea modificărilor aptitudinale determinate de factori precum vârsta, problematica medicală asociată, impactul emoțional al unor evenimente cu potențial traumatic și altele;

b) stabilirea nivelului general de adaptare profesională ținând cont de următoarele aspecte: calitatea relațiilor profesionale, toleranța la stres, capacitatea de mobilizare a resurselor, atitudinea față de profesie, manifestări de personalitate ce pot influența performanța operațională, și orice probleme personale semnificative pentru eficiența profesională.

3.3) Evaluarea psihologică în cazul controalelor suplimentare

Controalele psihologice suplimentare sunt inițiate numai în baza unei solicitări de la nivelul instituțiilor de învățământ sau din unitățile în care își desfășoară activitatea personalul evaluat. Factorii de comandă/decizie din unități (comandant, comandant escadrilă, instructor zbor, psiholog, medic) sunt obligați să înștiințeze institutul în legătură cu următoarele situații care au implicații directe asupra desfășurării în condiții de eficiență și siguranță a activităților aeronautice.

Impun o evaluare psihologică:

- a) evenimentele de zbor;
- b) obținerea calificării speciale de instructor de zbor;
- c) obținerea unui aviz psihologic limitativ la evaluarea din unitate;
- d) constatarea unor deficiențe care pot apărea atât în procesul de instruire cât și pe parcursul întregii carierei profesionale.

3.3.1) În urma evenimentelor de zbor

a) se analizează circumstanțele evenimentului, rolul subiectului în derularea acestuia - decelarea eventualelor erori - efectele psiho-emoționale imediate și de durată;

b) se analizează caracterizarea de zbor, caracterizarea psihologică și o prezentare oficială a evenimentului în care a fost implicat subiectul (dacă este disponibilă);

c) se evaluează persistența motivației profesionale.

3.3.2) În vederea obținerii calificării speciale de instructor de zbor

În vederea obținerii calificării speciale de instructor de zbor, persoana evaluată se prezintă cu următoarele documente:

- a) caracterizarea de zbor;
- b) caracterizare psihologică.

Examenul psihologic are în vedere atât analiza datelor rezultate din evaluările anterioare cât și suplimentarea, la nevoie, cu o nouă evaluare. Vor fi analizate:

- a) nivelul aptitudinilor cognitive;

b) nivelul aptitudinilor operaționale;

c) caracteristicile de personalitate implicate în actul didactic (maturizare, capacitate de relaționare interpersonală, echilibrul emoțional și altele).

3.3.3) În cazul unui aviz psihologic limitativ la evaluarea din unitate

Situația obținerii unui aviz de tipul apt condiționat/inapt temporar/inapt obținut la evaluarea psihologică din unitate atrage după sine inaptitudinea temporară privind calitatea de personal aeronautic.

Aptitudinea aeronautică se va baza pe o evaluare psihologică numai după obținerea avizului psihologic de aptitudine la nivelul unității.

3.3.4) Constatarea unor deficiențe care pot apărea atât în procesul de instruire cât și pe parcursul întregii carierei profesionale.

Se va avea în vedere adaptarea la solicitările generale specifice mediului militar; solicitările legate de procesul de învățare/academice și solicitările legate de zbor. Reprezintă factori de risc și necesită o atenție aparte:

a) nivelul de instruire/pregătire academică: diminuarea semnificativă a performanței academice. Este vorba despre acele situații care nu au o justificare de ordin organic, nefiind puse pe seama unor boli fizice, sau implicate de stresul profesional sau de oboseală accentuată;

b) performanța în zbor: deficit la nivelul procesării informației de recepționare, de prelucrare, de decizie, de control și de autocontrol, precum și deficit la nivel acțional-operațional de control al aeronavei, de navigare, de comunicare și de management al sistemelor de bord, nivel scăzut sau diminuarea semnificativă a aptitudinilor de zbor, asimilare deficitară a deprinderilor de zbor, progres lent în însușirea cunoștințelor și deprinderilor ce poate fi asociat cu depășirea numărului maxim de exerciții prevăzut de baremul de instruire în zbor, erori repetate în zbor asociate cu risc de premise și evenimente de zbor, atitudine inadecvată față de zbor, mod de raportare la riscul profesional manifestat prin fenomene de teamă de zbor etc. și alte elemente semnificative cuprinse în caracterizarea de zbor. Este vorba despre acele situații care nu au o justificare de ordin organic, nefiind puse pe seama unor boli fizice, sau implicate de stresul profesional sau de oboseală accentuată;

c) performanța profesională din activitățile aeronautice, altele decât cele legate de zbor: nivel scăzut sau diminuarea semnificativă a aptitudinilor tehnico-profesionale sau progresul lent în însușirea cunoștințelor și deprinderilor. Este vorba despre acele situații care nu au o justificare de ordin medical/organic nefiind puse pe seama unor boli fizice, sau implicate de stresul profesional sau de oboseală accentuată;

d) manifestări de personalitate cu potențial de risc pentru desfășurarea, în condiții de eficiență și siguranță, a activității profesionale aeronautice, precum: imaturitate, neasumarea responsabilităților, izolare socială/trăsături antisociale/impulsivitate/agresivitate, dificultăți de subordonare, relații deficitare în colectiv cu manifestări de relație pe verticală și orizontală, control ineficient al impulsurilor, neîncadrarea în programul activităților stabilite/indisciplină sau orice alt aspect care poate influența negativ lucrul în echipă și performanța operațională; modul de raportare la norme și reguli;

e) motivația profesională: deficit motivațional sau motivație excesivă pentru prestigiu, bani sau alte aspecte secundare în raport cu antrenamentul;

f) istoric personal marcat de evenimente de viață semnificative: istoric medical marcat de frecvente acuze somatice, care pot sugera tulburări de somatizare cauzate de stres, probleme cu justiția (civilă sau militară), utilizare de droguri/exces de substanțe (de tipul cafelei, alcoolului), angajare în situații de tulburare a ordinii publice și altele;

g) impactul emoțional al unor evenimente traumatice, probleme personale semnificative nerezolvate timp prelungit cum sunt divorțul sau separarea familială, opoziția familiei în legătură cu activitatea profesională etc.

3.4) Regulile decizionale cu privire la aptitudinea psihică investigată în cadrul evaluărilor periodice și a controalelor suplimentare

Evaluările periodice și controalele suplimentare se realizează atât prin metode de laborator cât și cu ajutorul informațiilor obținute din mediul profesional al persoanei investigate, atunci când acest lucru este necesar.

Tipurile de aviz psihologic care se pot obține de către personalul aeronautic militar în cadrul evaluărilor psihologice periodice și controalelor suplimentare sunt:

1. apt - este obținut dacă se constată că personalul aeronautic militar evaluat are capacitatea de a face față în continuare solicitărilor profesionale în condiții de siguranță și eficiență profesională, manifestă motivație pentru activitatea desfășurată, manifestă interes pentru evoluția sa profesională, prezintă un grad de satisfacție profesională pozitiv;

2. inapt temporar - presupune constatarea unor manifestări de dezadaptare profesională aeronautică, pe fond psihoaptitudinal, care pot fi de natură temporară sub impactul factorilor profesionali, organizaționali, familiali. Acest tip de aviz se obține în urma prezentării cazului respectiv în cadrul comisiei de expertiză medicală și psihologică;

3. inapt - se întemeiază pe constatarea unor manifestări de dezadaptare profesională aeronautică. Acest tip de aviz se obține în urma prezentării cazului respectiv în cadrul comisiei de expertiză medicală și psihologică după cum urmează:

a) inadaptare profesională de natură psihoaptitudinală: se aplică celor care nu îndeplinesc, la un nivel minim, solicitările specifice militare, academice și profesionale, în faza inițială de instruire. Acest tip de evaluare presupune întotdeauna o semnalare obiectivă din partea factorilor de instruire din mediul profesional;

b) dezadaptare profesională de natură psihoaptitudinală: se aplică în cazurile de diminuare semnificativă a performanțelor profesionale, pe fondul unor modificări stabile ale profilului psihoaptitudinal. Aceste manifestări de dezadaptare profesională de natură psihoaptitudinală presupun existența anterioară a unei perioade de adaptare normală la solicitările profesionale. Acest tip de evaluare se bazează întotdeauna pe o semnalare obiectivă din partea factorilor responsabili de la nivelul unității militare - comandant, medic, psiholog, instructor;

c) manifestări psihoaptitudinale cu potențial dezadaptativ: se utilizează cu prilejul examenelor periodice sau al controalelor suplimentare, dacă se constată existența unor caracteristici psihocomportamentale care pot pune în pericol exercitarea, în condiții de siguranță și eficiență, a atribuțiilor profesionale. Acest tip de evaluare impune angajarea unei comunicări directe a laboratorului de psihologie cu factorii responsabili de la nivelul unității militare. Pe această cale se inițiază acțiuni de suport și recuperare până la precizarea deciziei.

Decizia psihologică de inaptitudine temporară sau definitivă este întotdeauna argumentată atât prin constatarea unor deficite psihoaptitudinale cât și prin evidențierea, de la nivelul unității militare, a unor factori de risc profesional, astfel:

1. Deficite constatate în urma evaluării de selecție conform prevederilor paragrafului 3.1.4.:

- a) deficit aptitudinal cognitiv general;
- b) deficit aptitudinal operațional;
- c) deficit la nivelul factorilor de personalitate;
- d) deficit psihoaptitudinal accentuat.

2. Informații obținute din mediul profesional al persoanei investigate, care pot fi obținute pe tot parcursul carierei profesionale. Semnalarea timpurie a unor manifestări de dezadaptare profesională este legată atât de solicitările generale specifice mediului militar cât și de solicitările academice și cele specifice mediului aeronautic. Reprezintă factor de risc și necesită o atenție aparte

constatarea unor deficiențe care pot apărea atât în procesul de instruire cât și pe parcursul întregii cariere profesionale (conform paragrafului 3.3.4).